

EESTI ADVOKATUUR

ESTONIAN BAR ASSOCIATION

Lp Kalle Laanet
Justiitsminister
Justiitsministeerium
info@just.ee

Meie 27.11.2023 nr 1-2/918

Lp Tõnis Saar
Kantsler
Justiitsministeerium
Tonis.Saar@just.ee

Pöördumine seoses KrMS muutmise seaduse eelnõu menetlemisega

Lugupeetud Kalle Laanet

Lugupeetud Tõnis Saar

Eesti Advokatuur on Justiitsministeeriumile 15.11.2021 esitanud KrMS jt seaduste muutmise seaduse eelnõu, mis sisaldab sätteid kliendi ja advokaadi usaldussuhte kaitsmiseks. Praktikas on teravalt tõusetunud küsimused advokaadi kutsetegevuse tagatiste ja kliendisaladuse kaitse ulatuse kohta ning uurimisasutuste ja kohtute praktika nendes küsimustes on kahetsusväärselt ebatühtlane. Euroopa Inimõiguste Kohus leidis 16.11.2021 otsuses asjas nr 698/19 (Särgava vs Eesti), et Eesti seadused ei kaitse advokaadi ja kliendi suhtluse konfidentsiaalsust piisavalt, millega on rikutud EIÕK artiklit 8.

Justiitsministeerium on tunnistanud vastava regulatsiooni vajalikkust ning on ka advokatuuri poolt Justiitsministeeriumile 15.11.2021 esitatud eelnõu menetlenud. Kahetsusväärselt on see toimunud suurte viivitustega ning jäänud venima. Eelnõu üle on puudutatud osapooltega toimunud tulemuslikud arutelud, mille käigus on jõutud ministeeriumi, advokatuuri, prokuratuuri ja kohut üldjoontes rahuldavate lahendusteni. Ministeerium on advokatuurile esitanud ühe täiendatud tööversiooni eelnõust, mis katab ainult KrMS sätteid ja millele advokatuur andis tagasiside juba 2023. aasta jaanuaris. Ministeerium ei ole sellele sisuliselt vastanud.

Kliendisaladuse kaitse regulatsiooni puudumine on uuesti teravalt esile kerkinud seoses konkurentsiseaduse muudatustega, millega võimaldatakse advokaadi valduse läbiotsimist ka konkurentsijärelevalvemenetluses, vastavalt kriminaalmenetluse normidele. Advokatuur peab kogu konkurentsiseaduse muutmise eelnõu ebaõnnestunuks, kuid ministeerium on sellega jõuliselt edasi liikunud. Kui konkurentsiseaduse muutmise eelnõu peaks vastu võetama, muutuks kliendisaladuse tõhus kaitse KrMS-s veelgi olulisemaks, sest Konkurentsiametil, kes läbiotsimisi teostama hakkaks ja halduskohtutel, kes läbiotsimisteks loa peaks andma, puudub varasem praktika nendes küsimustes, mistõttu on väga suur oht, et kaitseta jäävad

läbiotsimisega mitteseotud inimeste seadusega kaitstud andmed ning läbiotsimisega mitteseotud andmed. Probleemi lahendamist ja seaduselünkade täitmist ootavad kõik osapooled, kes peavad praktikas seadust rakendama, s.o lisaks advokatuurile ka kohtud, prokuratuur ja uurimisasutused, kellel puudub liigse viivitamise tõttu selge reeglistik Euroopa Inimõiguste Kohtu silmis. Tekkinud olukord kahjustab selgelt riigi huve, sest juhul, kui kohus ei anna jälitamiseks või muu toimingute teostamiseks luba või tunnistab kohus hilisemas kohtumenetluses, et läbiotsimisega või jälitustegevusega saadud tõend on lubamatu, siis kogu menetlus võib päädida negatiivse tulemusega, maksumaksja raha kulutamisega ja süüdlasele kahju hüvitamisega.

Eelnõuga tegelenud Justiitsministeeriumi ametnikud on korduvalt advokatuurile lubanud nii e-kirjavahetuses kui ka erinevatel kohtumistel, et eelnõu viimane versioon läbib esimesel võimalusel kooskõlastusringi ministeeriumis ning edastatakse seejärel advokatuurile. Samuti on avaldatud, et eelnõu aruteluks soovitakse advokatuuriga korraldada detsembris kohtumine. Meile teadaolevalt tegeleb eelnõuga hetkel karistusõiguse ja menetluse talituse juhataja Andreas Kangur.

Leiame, et niivõrd pikk viivitus selle põhiõiguste tagamise seisukohalt väga olulise eelnõu menetlemises on taunitav ja ohtlik põhiõiguste kaitse seisukohalt. Sellest tulenevalt **palume esimesel võimalusel infot selle kohta, milline on eelnõu menetluse seis, millal eelnõu edastatakse advokatuurile ning millised kuupäevad on ministeeriumil võimalik välja pakkuda detsembrikuiseks kohtumiseks advokatuuriga.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Imbi Jürgen
Esimees